

31993L0104

1993 12 13

EUROPOS BENDRIJŲ OFICIALUSIS LEIDINYS

L 307/18

TARYBOS DIREKTYVA 93/104/EB
1993 m. lapkričio 23 d.
dėl tam tikrų darbo laiko organizavimo aspektų

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 118a straipsnį,

atsižvelgdama į Komisijos pasiūlymą ⁽¹⁾,

bendradarbiaudama su Europos Parlamentu ⁽²⁾,

atsižvelgdama į Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽³⁾,

kadangi Sutarties 118a straipsnyje numatyta, kad Taryba direktyvomis nustato būtiniausius reikalavimus, skatinančius sąlygų, pirmiausia darbo aplinkos, gerinimą, kad būtų užtikrinta geresnė darbuotojų sauga ir sveikatos apsauga;

kadangi pagal šio straipsnio sąlygas šios direktyvos neturi nustatyti administracinių, finansinių ir teisinių apribojimų, kurie trukdytų steigti ir plėtoti mažąsias bei vidutines įmones;

kadangi 1989 m. birželio 12 d. Tarybos direktyvos 89/391/EEB dėl priemonių darbuotojų saugai ir sveikatos apsaugai darbe gerinti nustatymo ⁽⁴⁾ nuostatos yra visapusiškai taikomos šioje direktyvoje nurodytoms sritims nepažeidžiant griežtesnių ir (arba) specialių šios direktyvos nuostatų;

kadangi 1989 m. gruodžio 9 d. Strasbūre vykusiame Europos Sąjungos Vadovų Tarybos susitikime valstybių ar vyriausybių vadovų iš vienuolikos valstybių narių priimtoje Bendrijos darbuotojų pagrindinių socialinių teisių chartijoje ir visų pirma jos 7 punkto pirmoje pastraipoje, 8 punkte ir 19 punkto pirmoje pastraipoje skelbiama, kad:

„7. Sukūrus vidaus rinką turėtų pagerėti Europos bendrijos darbuotojų gyvenimo ir darbo sąlygos. Tai turi įvykti suderinus šias sąlygas, kartu išlaikant pasiektus rezultatus, visų pirma dėl darbo laiko trukmės ir jo organizavimo bei kitokių nei neterminuotos darbo sutartys užimtumo formų, tokių kaip terminuotos sutartys, ne visos darbo dienos darbas, laikinas darbas ir sezoninis darbas.

8. Kiekvienas Europos bendrijos darbuotojas turi teisę į savaitės poilsio laiką ir mokamas kasmetines atostogas, kurių trukmė turi būti palaipsniui suderinta atsižvelgiant į nacionalinę praktiką.

19. Kiekvienam darbuotojui jo darbo aplinkoje turi būti sukurtos tinkamos sveikatos ir saugos sąlygos. Turi būti imtasi priemonių, kad toliau būtų derinamos šios srities sąlygos, kartu išlaikant pasiektus rezultatus.“;

kadangi tikslo gerinti darbuotojų saugą, higieną ir sveikatą darbe neturėtų nusverti grynai ekonominės priežastys;

kadangi ši direktyva praktiškai prisideda prie vidaus rinkos socialinės dimensijos kūrimo;

kadangi nustačius būtiniausius darbo laiko organizavimo reikalavimus turėtų pagerėti darbuotojų darbo sąlygos Bendrijoje;

kadangi, norint užtikrinti Bendrijos darbuotojų saugą ir sveikatą, jiems turi būti suteikiami minimalūs dienos, savaitės ir kasmetinio poilsio laikotarpiai ir atitinkamos pertraukos; kadangi dėl to taip pat yra būtina nustatyti maksimalų savaitės darbo valandų skaičių;

kadangi turėtų būti atsižvelgta į Tarptautinės darbo organizacijos principus dėl darbo laiko organizavimo, įskaitant su naktiniu darbu susijusius principus;

⁽¹⁾ OL C 254, 1990 10 9, p. 4.

⁽²⁾ OL C 72, 1991 3 18, p. 95; ir 1993 m. spalio 27 d. sprendimas (dar nepaskelbtas Oficialiajame leidinyje).

⁽³⁾ OL C 60, 1991 3 8, p. 26.

⁽⁴⁾ OL L 183, 1989 6 29, p. 1.

kadangi, kalbant apie savaitės poilsio laiką, deramai turėtų būti atsižvelgta į įvairius valstybių narių kultūrinius, etninius, religinius ir kitus faktorius; kadangi visų pirma kiekviena valstybė narė turi

galiausiai nuspręsti, ar sekmadienis turėtų būti įskaitytas į savaitės poilsio laiką, o jei taip – koku mastu;

kadangi moksliniai tyrimai parodė, kad žmogaus kūnas naktį jautresniau reaguoja į aplinkos poveikį ir į tam tikras apsunkinančias darbo organizavimo formas ir kad ilgas naktinis darbas gali būti žalingas darbuotojų sveikatai ir gali kelti pavojų saugai darbo vietoje;

kadangi reikia riboti naktinio darbo, įskaitant viršvalandžius, trukmę ir nustatyti, kad darbdaviai, kurių darbuotojai reguliariai dirba naktinėje pamainoje, praneštų šią informaciją atsakingoms institucijoms, jei jos to reikalauja;

kadangi svarbu, kad prieš paskiriant į darbą, o vėliau reguliariai naktį dirbantys darbuotojai turėtų teisę nemokamai pasitikrinti sveikatą, o jei jie turi rūpesčių dėl sveikatos, atsiradus galimybei turėtų būti perkelti į jiems tinkamą dieninį darbą;

kadangi būtina, kad naktį ir pamainomis dirbančių darbuotojų saugos ir sveikatos apsaugos lygis atitiktų jų darbo pobūdį ir kad apsaugos ir profilaktikos organizavimas ir pati veikla bei išteklių naudojimas būtų veiksmingi;

kadangi tam tikros darbo sąlygos gali pakenkti darbuotojų saugai ir sveikatai; kadangi organizuojant darbą pagal tam tikrą modelį reikia atsižvelgti į bendrą darbo pritaikymo darbuotojui principą;

kadangi, atsižvelgiant į tam tikro darbo pobūdį, gali reikėti patvirtinti kitas priemones dėl darbo laiko organizavimo tam tikruose sektoriuose arba veiklos srityse, neapibrėžtose šioje direktyvoje;

kadangi, atsižvelgiant į tikimybę, kad dėl darbo laiko organizavimo atskiroje įmonėje iškils klausimų, pageidautina, kad tam tikros šios direktyvos nuostatos būtų taikomos lanksčiau, kartu užtikrinant principų dėl darbuotojų saugos ir sveikatos apsaugos laikymąsi;

kadangi būtina nustatyti, kad gali būti padaryta tam tikrų nuostatų išlygų, kurias taiko valstybės narės arba darbdaviai ir darbuotojai; kadangi paprastai pritaikius išlygą susijusiems darbuotojams turi būti suteiktas atitinkamas kompensuojamasis poilsio laikas,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

I SKIRSNIS

TAIKYMO SRITIS IR APIBRĖŽIMAI

1 straipsnis

Tikslas ir taikymo sritis

1. Ši direktyva nustato būtiniausius saugos ir sveikatos reikalavimus dėl darbo laiko organizavimo.
2. Ši direktyva taikoma:
 - a) minimaliems dienos poilsio, savaitės poilsio ir kasmetinių atostogų laikotarpiams, pertraukoms ir maksimaliam savaitės darbo laikui; ir
 - b) tam tikriems naktinio darbo, pamaininio darbo ir darbo modelių aspektams.
3. Ši direktyva taikoma visoms Direktyvos 89/391/EEB 2 straipsnyje nurodytoms veiklos sritims, valstybinėms, ir privačioms, nepažeidžiant šios direktyvos 17 straipsnio, išskyrus oro, geležinkelio, kelių, jūros, vidaus vandenų ir ežerų transportą, jūros žvejybą ir kitą darbą jūroje bei keliančių kvalifikaciją gydytojų veiklą.
4. Direktyvos 89/391/EEB nuostatos visapusiškai taikomos šio straipsnio 2 dalyje nurodytiems klausimams, nepažeidžiant griežtesnių ir (arba) specialių šios direktyvos nuostatų.

2 straipsnis

Apibrėžimai

Šioje direktyvoje:

- 1) „darbo laikas“ – tai bet koks laikas, kai darbuotojas yra darbo vietoje, darbdavio žinioje ir vykdo savo veiklą arba atlieka pareigas pagal nacionalinės teisės aktus ir (arba) praktiką;
- 2) „poilsio laikas“ – tai bet koks laikas, kuris nėra darbo laikas;
- 3) „naktinis laikas“ – tai bet koks ne trumpesnis kaip septynių valandų, nacionalinės teisės aktais apibrėžiamas laikas, į kurį bet kuriuo atveju turi patekti laikotarpis nuo vidurnakčio iki 5 valandos ryto;
- 4) „naktinės pamainos darbuotojas“ – tai:
 - a) viena vertus, bet koks darbuotojas, kuris paprastai naktiniu laiku dirba bent tris valandas savo kasdienio darbo laiko; ir

- b) kita vertus, bet koks darbuotojas, kuris naktiniu laiku dirba tam tikrą savo metinio darbo laiko dalį, kurią suinteresuotos valstybės narės pasirinktinai nustato:
- i) pasitarusios su darbdaviais ir darbuotojais – nacionalinės teisės aktais; arba
- ii) kolektyvinėmis sutartimis arba susitarimais, kuriuos nacionaliniu ar regioniniu lygmeniu sudaro darbdaviai ir darbuotojai;
- 5) „pamaininis darbas“ – tai bet koks darbo pamainomis organizavimas, pagal kurį darbuotojai pakeičia vieni kitus tose pačiose darbo vietose pagal tam tikrą modelį, įskaitant ir rotacijos modelį, kai darbas gali būti nepertraukiamas arba nutraukiamas, ir kuris sudaro būtiną darbuotojams dirbti skirtingu laiku per tam tikrą dienų ar savaitės laikotarpį;
- 6) „pamainomis dirbantis darbuotojas“ – tai bet koks darbuotojas, kurio darbo grafikas yra pamaininio darbo dalis.

II SKIRSNIS

MINIMALUS POILSIO LAIKAS, KITI DARBO LAIKO ORGANIZAVIMO ASPEKTAI

3 straipsnis

Dienos poilsis

Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad kiekvienas darbuotojas turėtų teisę į minimalų 11 valandų nepertraukiamo kasdienio poilsio laiką per parą.

4 straipsnis

Pertraukos

Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad esant ilgesnei nei šešių valandų darbo dienai kiekvienas darbuotojas turėtų teisę į pertrauką pailsėti, apie kurią išsamesnės sąlygos, įskaitant trukmę ir suteikimo sąlygas, nustatomos kolektyvinėmis sutartimis arba susitarimais tarp darbdavių ir darbuotojų, arba, jeigu jų nėra, nacionalinės teisės aktais.

5 straipsnis

Savaitės poilsio laikas

Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad per kiekvieną septynių dienų laikotarpį kiekvienas darbuotojas turėtų

teisę į minimalų 24 valandų nepertraukiamo poilsio laiką ir 3 straipsnyje nurodytų 11 kasdienio poilsio valandų.

Į šio straipsnio pirmoje pastraipoje nurodytą minimalų poilsio laiką iš esmės įeina sekmadienis.

Jei to reikia dėl objektyvių, techninių arba darbo organizavimo priežasčių, galima taikyti minimalų 24 valandų poilsio laiką.

6 straipsnis

Maksimalus savaitės darbo laikas

Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad, atsižvelgiant į būtiną, garantuojant darbuotojų saugą ir sveikatą, apsaugą:

- 1) savaitės darbo laikas būtų apribotas įstatymais ar kitais teisės aktais, arba kolektyvinėmis sutartimis, ar susitarimais tarp darbdavių ir darbuotojų;
- 2) vidutinis darbo laikas, įskaitant viršvalandžius, per kiekvieną septynių dienų laikotarpį nebūtų ilgesnis kaip 48 valandos.

7 straipsnis

Kasmetinės atostogos

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad kiekvienas darbuotojas turėtų teisę į bent keturių savaitės mokamas kasmetines atostogas pagal nacionalinės teisės aktais ir (arba) praktika nustatytas teisės į tokias atostogas ir jų suteikimo sąlygas.

2. Minimalus kasmetinių atostogų laikas negali būti pakeistas kompensacija, išskyrus tuos atvejus, kai yra nutraukiami darbo santykiai.

III SKIRSNIS

NAKTINIS DARBAS. PAMAININIS DARBAS. DARBO MODELIAI

8 straipsnis

Naktinio darbo trukmė

Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad:

- 1) naktinės pamainos darbuotojų įprastinės darbo valandos per parą nevirsdytų vidutiniškai aštuonių valandų;

- 2) naktinės pamainos darbuotojai, kurių darbas susijęs su ypatingais pavojais arba kurių fizinis ar protinis darbo krūvis yra didelis, bet kuriuo 24 valandų trukmės laikotarpiu, kai jie dirba naktinį darbą, nedirbtų daugiau kaip aštuonias valandas.

Siekiant pirmiau minėtų tikslų, su ypatingais pavojais arba dideliu fiziniu ar protiniu krūviu susijęs darbas yra apibrėžiamas nacionalinės teisės aktais ir (arba) praktika arba kolektyvinėmis sutartimis, ar susitarimais, sudaromais tarp darbdavių ir darbuotojų, atsižvelgiant į naktinio darbo specifinį poveikį ir žalą.

9 straipsnis

Sveikatos tikrinimas ir naktinės pamainos darbuotojų perkėlimas į dieninį darbą

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad:
 - a) prieš paskiriant į darbą, o vėliau reguliariai, naktinės pamainos darbuotojai turėtų teisę į nemokamą sveikatos patikrinimą;
 - b) naktinės pamainos darbuotojai, turintys rūpesčių dėl sveikatos, nustatius, kad jie yra susiję su naktiniu darbu, atsiradus galimybei būtų perkelti į jiems tinkamą dieninį darbą.
2. Atliekant šio straipsnio 1 dalies a punkte nurodytą nemokamą sveikatos tikrinimą, turi būti laikomasi medicininio konfidencialumo.
3. Šio straipsnio 1 dalies a punkte nurodytas nemokamas sveikatos tikrinimas gali būti atliekamas pasinaudojant bendra nacionaline sveikatos apsaugos sistema.

10 straipsnis

Darbo naktiniu laiku garantijos

Dėl darbuotojų, kurių naktinis darbas kelia pavojų jų saugai arba sveikatai, valstybės narės, remdamosi nacionalinės teisės aktais ir (arba) praktika nustatytomis sąlygomis, gali taikyti tam tikrų kategorijų naktinės pamainos darbuotojams tam tikras garantijas.

11 straipsnis

Pranešimas apie darbuotojus, reguliariai dirbančius naktinėje pamainoje

Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad darbdavys, kurio darbuotojai reguliariai dirba naktinėje pamainoje, atsakingų institucijų prašymu pateiktų joms informaciją apie tai.

12 straipsnis

Sauga ir sveikatos apsauga

Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad:

- 1) būtų užtikrinta naktinės pamainos darbuotojų ir pamainomis dirbančių darbuotojų sauga ir sveikatos apsauga, atitinkanti jų darbo pobūdį;
- 2) atitinkamos naktinės pamainos darbuotojų ir pamainomis dirbančių darbuotojų saugos ir sveikatos apsaugos priemonės arba sąlygos būtų lygiavertės kitiems darbuotojams taikomoms sąlygoms ir galiotų bet kuriuo metu.

13 straipsnis

Darbo modelis

Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad pagal tam tikrą modelį ketinantis organizuoti darbą darbdavys atsižvelgtų į bendrąjį darbo pritaikymo darbuotojui principą pagal veiklos pobūdį, ypač siekiant palengvinti monotonišką darbą ir nustatyto tempo darbą, bei į saugos ir sveikatos reikalavimus, ypač dėl prtraukų darbo metu.

IV SKIRSNIS

ĮVAIRIOS NUOSTATOS

14 straipsnis

Konkretesnės Bendrijos nuostatos

Šios direktyvos nuostatos netaikomos, jei kiti Bendrijos dokumentai nustato konkretesnius reikalavimus dėl tam tikrų profesijų arba veiklos rūšių.

15 straipsnis

Palankesnės nuostatos

Ši direktyva nepažeidžia valstybių narių teisės taikyti arba priimti įstatymus ir kitus teisės aktus, kurie yra palankesni darbuotojų saugos garantijų ir sveikatos apsaugos atžvilgiu, arba palengvinti ar leisti kolektyvinių sutarčių arba susitarimų, sudarytų tarp darbdavių ir darbuotojų, kurie yra palankesni darbuotojų saugos garantijų ir sveikatos apsaugos atžvilgiu, taikymą.

16 straipsnis

Pamatiniai laikotarpiai

Valstybės narės gali nustatyti:

- 1) taikydamos 5 straipsnį (savaitės poilsio laikas), ne didesnę kaip 14 dienų pamatinį laikotarpį;
- 2) taikydamos 6 straipsnį (maksimalus savaitės darbo laikas), ne didesnę kaip keturių mėnesių pamatinį laikotarpį.

Pagal 7 straipsnį suteiktas mokamų kasmetinių atostogų laikas ir atostogų dėl ligos laikas yra neįtraukiamas apskaičiuojant vidurkį arba jam nedaro įtakos;

- 3) taikydamos 8 straipsnį (naktinis darbo laikas), pamatinį laikotarpį, apibrėžtą po konsultacijų su darbdaviais ir darbuotojais arba nustatytą kolektyvinėmis sutartimis ar susitarimais, sudarytais nacionaliniu ar regioniniu lygmeniu tarp darbdavių ir darbuotojų.

Jei į pamatinį laikotarpį patenka pagal 5 straipsnį reikalaujamas 24 valandų minimalaus savaitės poilsio laikas, apskaičiuojant vidurkį, jis neįtraukiamas.

17 straipsnis

Išimtys

1. Deramai laikydamosi darbuotojų saugos ir sveikatos apsaugos bendrųjų principų, valstybės narės gali taikyti 3, 4, 5, 6, 8 arba 16 straipsnių išlygas, kai, atsižvelgiant į atitinkamos veiklos konkrečias ypatybes, darbo laikas neskaičiuojamas ir (arba) iš anksto nenustatomas, arba jį gali nusistatyti patys darbuotojai, pirmiausia:

- a) vadovai arba kiti asmenys, galintys savarankiškai priimti sprendimus;
- b) darbuotojai šeimose; arba
- c) religines apeigas bažnyčiose ir religinėse bendruomenėse atliekantys darbuotojai.

2. Išimtys gali būti nustatytos įstatymais ir kitais teisės aktais arba kolektyvinėmis sutartimis, ar susitarimais tarp darbdavių ir darbuotojų su sąlyga, kad suinteresuotiems darbuotojams suteikiamas lygiavertis kompensuojamojo poilsio laikas arba išskirtiniais atvejais, kai dėl objektyvių priežasčių suteikti lygiavertį kompensuojamojo poilsio laiką neįmanoma, tokiems darbuotojams suteikiama atitinkama apsauga:

2.1. išimtys iš 3, 4, 5, 8 ir 16 straipsnių:

- a) tais atvejais, kai darbuotojo darbo ir gyvenamoji vieta yra toli viena nuo kitos arba kai darbuotojo skirtingos darbo vietos yra toli viena nuo kitos;

- b) su apsauga ir sekimu susijusiai veiklai, reikalaujančiai nuolatinio buvimo, kad būtų apsaugotas turtas ir asmenys, ypač apsaugos darbuotojams ir apsaugos firmų prižiūrėtojams;

- c) veiklai, susijusiai su nepertraukiamomis paslaugomis arba nenutrūkstama gamyba, ypač:

- i) paslaugoms, susijusioms su priėmimu, gydymu ir (arba) priežiūra, teikiamoms ligoninėse arba panašiose įstaigose, nuolatinės globos institucijose ir kalėjimuose;

- ii) dokų arba oro uostų darbuotojams;

- iii) su spauda, radiju, televizija, kinematografija susijusioms veiklos rūšims, pašto ir telekomunikacijų paslaugoms, greitosios pagalbos, priešgaisrinės ir civilinės saugos paslaugoms;

- iv) dujų, vandens ir elektros energijos gamybai, perdavimui ir paskirstymui, buitinių atliekų surinkimo ir deginimo įmonėms;

- v) pramonės šakoms, kuriose darbas negali būti pertrauktas dėl techninių priežasčių;

- vi) moksliniam tiriamajam darbui ir plėtrai;

- vii) žemės ūkiui;

- d) kai numatomas darbų pagyvėjimas, visų pirma:

- i) žemės ūkyje;
- ii) turizmo srityje;
- iii) pašto paslaugų srityje;

2.2. išimtys iš 3, 4, 5, 8 ir 16 straipsnių:

- a) Direktyvos 89/391/EEB 5 straipsnio 4 dalyje nurodytomis aplinkybėmis;
- b) įvykus nelaimingam atsitikimui arba kai gresia jo pavojus;

2.3. išimtys iš 3 ir 5 straipsnių:

- a) dirbant pamaininį darbą, kiekvieną kartą, kai darbuotojas keičia pamainą ir nuo vienos pamainos pabaigos iki kitos pradžios negali turėti dienos ir (arba) savaitės poilsio laiko;
- b) dirbant darbą, kai darbo laikas yra paskirstytas visą dieną, pirmiausia valytojoms.

3. Išimtys iš 3, 4, 5, 8 ir 16 straipsnių gali būti nustatytos kolektyvinėmis sutartimis arba susitarimais, sudarytais nacionaliniu ar regioniniu lygmeniu tarp darbdavių ir darbuotojų, arba

pagal juose nustatytas taisykles kolektyvinėmis sutartimis arba susitarimais, sudarytais žemesniu lygmeniu tarp darbdavių ir darbuotojų.

Valstybės narės, kuriose nėra teisinės sistemos, užtikrinančios kolektyvinių sutarčių arba susitarimų nacionaliniu ar regioniniu lygmeniu tarp darbdavių ir darbuotojų sudarymą šioje direktyvoje reglamentuojamais klausimais, arba tos valstybės narės, kuriose yra aiškiai šiuo tikslu nustatyta teisinė sistema, pagal šią sistemą, vadovaudamosi nacionalinės teisės aktais ir (arba) praktika, kolektyvinėse sutartyse arba atitinkamu kolektyviniu lygiu sudarytuose dvišaliuose darbdavių ir darbuotojų susitarimuose gali leisti daryti išimtis iš 3, 4, 5, 8 ir 16 straipsnių.

Pirmoje ir antroje pastraipose numatytas išimtis leidžiama taikyti tik su sąlyga, kad suinteresuotiems darbuotojams bus suteikiamas lygiavertis kompensuojamojo poilsio laikas, arba išimtiniais atvejais, kai dėl objektyvių priežasčių suteikti tokio laiko neįmanoma, suinteresuotiems darbuotojams suteikiama atitinkama apsauga.

Valstybės narės gali nustatyti:

- šios straipsnio dalies, kai ją taiko darbdaviai ir darbuotojai, taikymo taisykles, ir
- kolektyvinių sutarčių arba susitarimų, sudarytų pagal šią straipsnio dalį, nuostatų taikymo srities išplėtimo kitiems darbuotojams pagal nacionalinės teisės aktus ir (arba) praktiką taisykles.

4. Taikant šio straipsnio 2 dalies 2.1 ir 2.2 punktuose ir 3 dalyje numatytą 16 straipsnio 2 punkto išlygą, negali būti nustatytas didesnis kaip šešių mėnesių pamatinis laikotarpis.

Tačiau, laikydamosi bendrųjų principų dėl darbuotojų saugos ir sveikatos apsaugos, valstybės narės dėl objektyvių, techninių arba darbo organizavimo priežasčių gali leisti kolektyvinėse sutartyse arba susitarimuose, sudarytuose tarp darbdavių ir darbuotojų, nustatyti kitokius pamatinius laikotarpius, bet jokių būdu ne ilgesnius kaip 12 mėnesių.

Prieš baigiantis septyneriems metams, kurie skaičiuojami nuo 18 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytos datos, Taryba, vadovaudamasi Komisijos pasiūlymu ir kartu pateikiama įvertinimo ataskaita, peržiūri šios straipsnio dalies nuostatas ir sprendžia dėl tolesnių veiksmų.

18 straipsnis

Baigiamosios nuostatos

1. a) Valstybės narės iki 1996 m. lapkričio 23 d. priima įstatymus ir kitus teisės aktus, būtinus, kad būtų laikomasi šios direktyvos, arba užtikrina, kad iki šios datos reikiamos

priemonės būtų nustatytos susitarimu tarp darbdavių ir darbuotojų, valstybėms narėms išipareigojant imtis bet kokių veiksmų, būtinų, kad visada būtų užtikrintas šios direktyvos nuostatų įgyvendinimas;

- b) i) tačiau valstybė narė gali netaikyti 6 straipsnio, jei ji laikosi bendrųjų principų dėl darbuotojų saugos ir sveikatos apsaugos ir imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad:

- joks darbdavys nereikalaus iš darbuotojo dirbti per septynių dienų laikotarpį daugiau kaip 48 valandas, apskaičiuotas kaip vidurkis 16 straipsnio 2 punkte nurodytam pamatiniam laikotarpiui, išskyrus jei jis gavo darbuotojo sutikimą dirbti tokį darbą,

- darbuotojas dėl darbdavio veiksmų nepatirs jokių nuostolių dėl to, kad jis nenori sutikti dirbti tokį darbą,

- darbdavys turės naujausius įrašus apie visus darbuotojus, dirbančius tokį darbą,

- įrašai bus perduoti atsakingosioms institucijoms, kurios dėl su darbuotojų sauga ir (arba) sveikata susijusių priežasčių gali uždrausti arba apriboti galimybę viršyti maksimalų savaitės darbo valandų skaičių,

- atsakingųjų institucijų prašymu darbdavys pateiks joms informaciją apie tuos atvejus, kai darbuotojai sutiko per septynių dienų laikotarpį dirbti daugiau kaip 48 valandas, apskaičiuotas kaip vidurkis 16 straipsnio 2 punkte nurodytam pamatiniam laikotarpiui.

Prieš baigiantis septyneriems metams, kurie skaičiuojami nuo šio straipsnio a punkte nurodytos datos, Taryba, vadovaudamasi Komisijos pasiūlymu ir kartu pateikiama įvertinimo ataskaita, peržiūri šio i punkto nuostatas ir sprendžia dėl tolesnių veiksmų;

- ii) analogiškai dėl 7 straipsnio taikymo valstybės narės gali nustatyti ne ilgesnį kaip trejų metų pereinamąjį laikotarpį, skaičiuojamą nuo a punkte nurodytos datos, su sąlyga, kad per šį pereinamąjį laikotarpį:

- kiekvienas darbuotojas gauna trijų savaitių mokamas kasmetines atostogas pagal nacionaliniais teisės

aktais ir (arba) praktika nustatytas teisės į tokias atostogas ir jų suteikimo sąlygas, ir

- vietoj trijų savaitinių kasmetinių atostogų negalima išmokėti kompensacijos, išskyrus tuos atvejus, kai darbo santykiai nutraukiami;

c) apie tai valstybės narės nedelsdamos praneša Komisijai.

2. Valstybės narės, tvirtindamos šio straipsnio 1 dalyje nurodytas priemones, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

3. Nepažeidžiant valstybių narių teisės, atsižvelgiant į besikeičiančias aplinkybes, priimti kitokias su darbo laiku susijusias įstatymines, normines ir sutartines nuostatas, atitinkančias šioje direktyvoje nustatytus būtiniausius reikalavimus, šios direktyvos įgyvendinimas negali sąlygoti darbuotojams teikiamos apsaugos lygio sumažinimo.

4. Valstybės narės pateikia Komisijai jau priimtų arba priimamų šios direktyvos taikymo srityje nacionalinės teisės aktų nuostatų tekstus.

5. Kas penkeri metai valstybės narės praneša Komisijai apie šios direktyvos nuostatų praktinį įgyvendinimą, pateikdamos darbdavių ir darbuotojų nuomonę.

Apie tai Komisija praneša Europos Parlamentui, Tarybai, Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui bei Darbuotojų saugos, higienos ir sveikatos patariamajam komitetui.

6. Kas penkeri metai Komisija pateikia Europos Parlamentui, Tarybai, Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ataskaitą apie šios direktyvos taikymą, atsižvelgdama į šio straipsnio 1, 2, 3, 4 ir 5 dalis.

19 straipsnis

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje, 1993 m. lapkričio 23 d.

Tarybos vardu

Pirmininkas

M. SMET